

... ΠΟΣΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΑΣ;

Καλλιόπη Κύρδη, Κούλα Πανάγου

Η δράση

Παιδιά από 11 σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τις δημιουργικές ομάδες του Δικτύου για τα Δικαιώματα του Παιδιού, αφού συζήτησαν με τις / τους εκπαιδευτικούς τους προσωπικές και κοινωνικές τους εμπειρίες και τις έννοιες της αδικίας και του δικαίου, έθεσαν ερωτήσεις για τα Δικαιώματά τους και την εφαρμογή τους (2022-23)

Οι ερωτήσεις τέθηκαν ελεύθερα, μέσα από συζήτηση, χωρίς την παρέμβαση ενηλίκων και καταγράφηκαν όπως διατυπώθηκαν.

Τα παιδιά απεύθυναν τα ερωτήματά τους σε πρόσωπα, επαγγελματίες και φορείς που πιστεύουν ότι μπορούν να υποστηρίξουν την εφαρμογή των δικαιωμάτων τους.

Γιατί μια έρευνα από παιδιά...

- Για να σκεφτούν και να αναδείξουν τα ίδια τις καθημερινές παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους.
- Για να ενδυναμωθεί η φωνή τους.
- Γιατί τα παιδιά είναι πολίτες και έχουν λόγο.

Το δικαίωμα στη συμμετοχή, κεντρική αρχή της δράσης

- Ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον για να εκφραστούν
 - Διατύπωση των απόψεών τους ελεύθερα
 - Ακούγεται η δική τους φωνή, χωρίς ωραιοποίηση / στρογγυλοποίηση/ μεσολάβηση
 - Η φωνή τους αποκτά κοινό μέσω των ερωτημάτων
- Θα μπορούσε η φωνή τους να επηρεάσει εκείνους που παίρνουν αποφάσεις;

(The Lundy model of child participation)

Συμμετοχές

- Μαρία Σουφλιά και Μαρία Καζέλα, Δημόσιο Νηπιαγωγείο Δροσιάς, Λάρνακα
- Ειρήνη Ψαρρά, Νηπιαγωγείο Χαλκείου, Νάξος
- Πωλίνα Φράγκου, Διαπολιτισμικό Σχολείο Αλσούπολης, Αττική, ΣΤ' τάξη
- Κατερίνα Τερζάκη, 2ο Δημοτικό Σχολείο Αρκαλοχωρίου, Ηράκλειο Κρήτης, Ε' τάξη
- Ελευθερία Καλούδη, 43ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου Κρήτης
- Ντόρα Τσιαγκάνη και Σοφία Λύτρα, 49ο Δημ. Σχολείο Αθηνών, Γ', Ε' και ΣΤ' τάξεις
- Κατερίνα Φωτιάδου και Φώτης Ψυχάρης, 54ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, Ε' και ΣΤ' τάξεις
- Θεοδώρα Τσιαμπάζη, Δημοτικό Σχολείο Φούρνων Ικαρίας, Δ', Ε', ΣΤ' τάξεις
- Σταυρούλα Καδόγλου, 36ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών, Δ' τάξη
- Παρασκευάς Βάκαλος, 51ο Δημ. Σχολείο Αθηνών, τμήμα ένταξης
- Χουϊαρίδου Κωνσταντίνα, 8ο Δημοτικό Σχολείο Έδεσσας
- Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού: Εργαστήριο Πολιτισμού -Εφηβικό Δίκτυο

Συνεργασία με τις/τους εκπαιδευτικούς

Κάθε εκπαιδευτικός προσέγγισε το θέμα με τον δικό του/της τρόπο.

Κάθε ομάδα διαπραγματεύτηκε τις έννοιες των Δικαιωμάτων σύμφωνα με τις δικές της εκπαιδευτικές ανάγκες και τα βιώματα των παιδιών.

Δόθηκε σε όλους/όλες το ίδιο εκπαιδευτικό υλικό.

Πραγματοποιήθηκαν 4 διαδικτυακές συναντήσεις με τις/τους εκπαιδευτικούς.

Συνεργάτες του Δικτύου πραγματοποίησαν δια ζώσης και εξ αποστάσεως επισκέψεις στα σχολεία.

.

Τα ερωτήματα που θέσαμε στα παιδιά

- Τι μπορούμε να κάνουμε με ό,τι θεωρούμε άδικο;
- Τι θέλουμε να ρωτήσουμε τους μεγάλους για τις αδικίες και τα δικαιώματά μας;
- Ποιους θα επιλέξουμε να ρωτήσουμε;

Άδικο, δίκαιο → Δικαίωμα

Αδικία

προς εμένα

προς τους
άλλους
γύρω μου

προς
παιδιά εδώ
και αλλού

Ελεύθερη συζήτηση στην τάξη, έκφραση απόψεων, χωρίς περιορισμούς και παρεμβάσεις των εκπαιδευτικών.

Με σεβασμό στην ελευθερία έκφρασης της γνώμης τους.

- ο Δεν είναι δίκαιο ο ένας να υπάρχει και ο άλλος να μην υπάρχει!
 - Πώς το εννοείς αυτό;
 - Πως ο ένας περνάει ωραία και ο άλλος όχι...

- ο Είναι άδικο να θέλει να μιλήσει κάποιος και οι άλλοι να τον σκεπάζουν με τη φωνή τους.

- ο Είναι άδικο να θεωρούν οι μεγάλοι τα παιδιά τίποτα και να μην ρωτάνε τη γνώμη τους.

«Κάποιος μπορεί να επιμένει ότι έχει δίκαιο ενώ στη φύση είναι άδικο»

«Είναι άδικο να πολεμάνε οι λίγοι με τους πολλούς».

«Είναι άδικο να θέλει να μιλήσει κάποιος και οι άλλοι να τον σκεπάζουν με τη φωνή τους».

«Είναι άδικο να σου λένε, παίξε με το αδελφάκι σου ενώ εσύ έχεις μεγαλώσει και είσαι αναγκασμένη να παίξεις με παιχνίδια που είναι για μικρά! Να παίξουν αυτοί που είναι οι γονείς».

«Είναι άδικο μερικοί να φλεξάρουν (επίδειξη υλικών αγαθών)».

«Είναι άδικο, όταν ρωτάω το μπαμπά να μου λέει, ξέχασέ το και να απαντάει στην αδερφή μου».

«Είναι άδικο ένας να αγοράζει κι ένας να μην αγοράζει»

«Μερικές φορές το 1 είναι πιο μεγάλο από το 2. Δηλαδή είναι άδικο να κάνεις ένα δύσκολο και ο άλλος να κάνει δύο εύκολα».

Ποιο
δικαίωμα
θεωρείς
ΠΙΟ
σημαντικό;

Να μην πεθάνεις

Να πηγαίνω **σχολείο** γιατί
μου αρέσει πααααάρα πολύ

Το **περιβάλλον**

Το **παιχνίδι** γιατί είναι τόσο
ωραίο να παίζουνε

Να είμαι με τους **γονείς** μου

Η **ειρήνη** γιατί ο πόλεμος
είναι πολύ κακό

Να έχουμε **σπίτι**

Τα ερωτήματα των παιδιών

- Ατομικές τους εμπειρίες (οικογένεια, σχολείο)
- Εμπειρίες από το κοινωνικό περιβάλλον τους (γειτονιά, συμμαθητές/-ήτριες)
- Επικαιρότητα (ειδήσεις αλλά και γεγονότα στο σχολείο)
- Απορίες που γεννήθηκαν μετά τις δραστηριότητες και μέσα από τις συζητήσεις στην τάξη

1. Γιατί δεν τιμωρούνται όλοι/ες όσοι δε σέβονται τα δικαιώματα των παιδιών; (Θα ρωτούσαμε έναν αστυνομικό, έναν δικηγόρο ή έναν δικαστή)

2. Γιατί υπάρχουν παιδιά που δουλεύουν, που πλένουν τζάμια αυτοκινήτων, πουλάνε ναλοκαθαριστήρες ή χαρταμάντια ή παίζουν μουσική και ζητιανεύουν; Γιατί δεν κάνει κανείς κάτι γι' αυτό; (Θα ρωτούσαμε έναν/μία πολιτικό).

4. Τα παιδιά των προσφύγων που αλλάζουν τόπο συνεχώς έχουν δικαιώμα στο όνομα και την εθνικότητα; Τι γίνεται αν η μαμά τους τα χερίσει κάπου στον δρόμο, σε μια βάρκα στη θάλασσα; (Θα ρωτούσαμε

Wae Dege World
control bae mony?

Wae ~~is~~ is World
has sou many bed
piple?

Wai we kee dls
glaneT?

Wae pePule kee ade
r pePule?

Μερικά ακόμα ερωτήματα

- Γιατί υπάρχουν αόρατα παιδιά; Τι κάνετε για αυτό;
- Τι μπορούμε να κάνουμε όταν γνωρίζουμε ότι ένα παιδί κακοποιείται;
- Μπορεί να μένει το παιδί στη σκηνή σύμφωνα με το άρθρο 27 για την ανάπτυξη και το επίπεδο ζωής της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού;
- Πιστεύετε ότι όλα τα παιδιά της χώρας πηγαίνουν σε σχολεία που έχουν τις ίδιες υποδομές ώστε να εκπαιδεύονται με τον ίδιο τρόπο; Τι μπορείτε να κάνετε για να σταματήσει αυτό;
- Είναι δίκαιο τα παιδιά από άλλη χώρα που έρχονται για μάθημα στην τάξη μας, να μην καταλαβαίνουν το μάθημα που τους λαλεί η κυρία; Ούτε ένα παραμύθι; Τι μπορείτε να κάνετε για να σταματήσει αυτό;

Μερικά ακόμα ερωτήματα

- Γιατί υπάρχουν οι βαθμοί; Νομίζουμε ότι δημιουργούν διακρίσεις. Πιστεύετε ότι βοηθούν τα παιδιά; Τι άλλο θα προτείνετε;
- Είναι δίκαιο κάποια παιδιά να κοροϊδεύουν τις συμμαθήτριάς μας που φοράνε μαντήλα; Έχουν δικαίωμα να μην τη φοράνε;
- Δεν είναι ωραίο ο ένας να έχει ρούχα, παπούτσια, σπίτι, βιβλία, τσάντα, φαγητό, σχολείο, παντόφλες, λεφτά, οικογένεια, φίλους, παιχνίδια, και ο άλλος να μην έχει! Τι μπορεί να γίνει;
- Κάποιοι γονείς έχουν ρατσιστική συμπεριφορά απέναντι σε άλλους ανθρώπους και μάλιστα μπροστά στα ίδια τους τα παιδιά. Δεν καταλαβαίνουν ότι τα παιδιά θα αντιγράψουν τη συμπεριφορά τους;

- Τα δικαιώματα τα βάζουν οι πολιτικοί ή ο λαός;
- Τελικά, ποιος είναι αυτός που καθορίζει τι είναι δικαίωμα;

Ερωτήσεις Προς...

- Γονείς
- Εκπαιδευτικούς
- Συγγραφείς που τα παιδιά θεωρούν ότι τα βιβλία τους αναφέρονται σε δικαιώματά τους
- Καλλιτέχνες, αθλητές, διάσημα πρόσωπα που έχουν μιλήσει δημόσια για την παιδική τους ηλικία
- Πολιτικούς (ενδεικτικά, την επίτροπο της Ε.Ε. [παιδιά προσφυγες], τον αρχηγό των ανθρώπων [νηπ])
- Εργαζόμενους στον χώρο της υγείας
- Δικηγόρους, δικαστικούς
- Διεθνείς και ελληνικούς οργανισμούς, εκπρόσωπους θεσμών

Συνολικά, μέχρι σήμερα, έχουμε λάβει 213 απαντήσεις.

Οι απαντήσεις αναρτώνται σταδιακά στο site του Δικτύου και αποστέλλονται στα σχολεία που συμμετείχαν.

Όλους

Περιγράψτε μια περίπτωση
αισθανθήκατε να σας αδικούν στα
παιδικά σας χρόνια.

- Η γνώμη μου ως παιδί δεν μετρούσε.
- Ως παιδί μεταναστών που δεν γνώριζε καλά τη γλώσσα της χώρας στην οποία ζούσα, ένιωθα ότι με αδίκησαν στη μετάβασή μου από το Δημοτικό σχολείο στο Γυμνάσιο.
- Με είχε χτυπήσει η δασκάλα μου με βέργα, ήταν ταπεινωτικό.

Τη Λότη Πέτροβιτς

- Όταν ήσασταν παιδί ποια δικαιώματα δεν είχατε; Πώς νιώθατε;
 - Τα χρόνια που ήμουν παιδί ήταν τα χρόνια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, η πατρίδα μας ήταν σκλαβωμένη και δικαιώματα δεν είχαν ούτε οι μικροί ούτε οι μεγάλοι. Τα βάσανα ήταν πολλά και η πείνα φοβερή. Μικροί και μεγάλοι ένιωθαν πολύ άσχημα.
- Τι κάνετε σήμερα για να προστατέψετε τα παιδιά;
 - Υποστηρίζω τα δικαιώματά τους και γράφω βιβλία που άμεσα ή έμμεσα μιλούν γι' αυτά.

Την Επίτροπο των Δικαιωμάτων του Παιδιού κα Δέσπω Μιχαηλίδου

Γιατί;

- Γνωρίζει πολύ καλά όλα τα δικαιώματα των παιδιών
- Μπορεί να κάνει τα παιδιά χαρούμενα
- Έχει πολλά διπλώματα
- Λέει την αλήθεια
- Αγαπάει τα παιδιά
- Πηγαίνει σε πολλά σχολεία
- Είναι πάντα χαμογελαστή

Κύπρος

Στον δικηγόρο Γιατί...

- Ξέρει όλους τους κανόνες
- Συνεργάζεται με τον αστυνομικό
- Μπορεί να στείλει στον δικαστή όποιον πειράξει τα παιδιά
- Κουβαλάει μια μαύρη τσάντα εκεί μέσα έχει τους κανόνες
- Δεν μπορεί να τον ξεγελάσει κανένας.

«Τι είναι οι νόμοι;»

- «Οι νόμοι είναι κάτι που νομίζουμε»
- «Οι νόμοι είναι η συνείδησή μας»
- «Οι νόμοι είναι το σύνταγμα»
- «Οι νόμοι είναι το καθαρό δίκαιο»

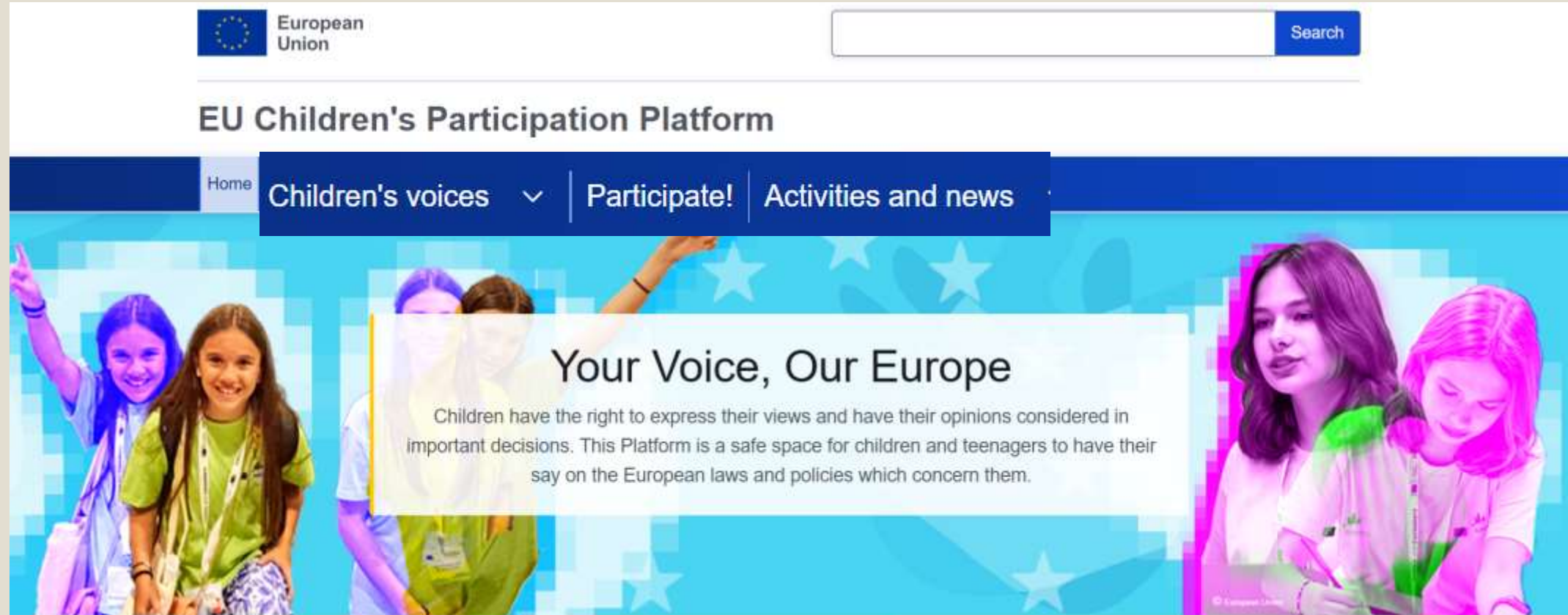
Στην επίτροπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν

Απάντηση από την αρμόδια αντιπρόεδρο Ντουμπράβκα Σουίτσα

1. Τα παιδιά δεν μπορούν να συμμετέχουν στον πόλεμο σύμφωνα με το Άρθρο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.
Γιατί μέχρι σήμερα υπάρχουν παιδιά στρατιώτες; Τι μπορείτε να κάνετε γι' αυτό;
2. Τα παιδιά που είναι πρόσφυγες έχουν τα ίδια Δικαιώματα; Ποιος προστατεύει τα Δικαιώματά τους;
3. Όταν ήσασταν παιδί είχατε βιώσει διακρίσεις και αν ναι, ποιο δικαίωμά σας νιώθατε ότι είχε καταπατηθεί;

Πλατφόρμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συμμετοχή των Παιδιών

<https://eu-for-children.europa.eu/home>

Συμμετέχετε!

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να ακουστούν οι απόψεις και οι απόψεις σας. Φυσικά μέσω αυτής της πλατφόρμας σε επίπεδο ΕΕ, αλλά και στα σχολεία σας, στο διαδίκτυο, εντός των τοπικών κοινοτήτων και με τις κυβερνήσεις σας.

Ελπίζουμε ότι αυτή η σελίδα θα σας εμπνεύσει και θα σας οδηγήσει σε διαφορετικά μέρη και ανθρώπους για να μετρήσετε τη φωνή σας σε μερικές από τις αποφάσεις που είναι σημαντικές στη ζωή σας.

Κάνε τον εαυτό σου να ακουστεί

Στις Dr. Ann Skelton και Sophie Kiladze (Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού)

- Προβλέπει ο Νόμος τιμωρία για τους μεγάλους που παραβιάζουν τα δικαιώματα των παιδιών;
- Τι μπορεί να κάνει ένα παιδί όταν παραβιάζονται τα δικαιώματα του;
- Ποιες χώρες τα πηγαίνουν καλά και ποιες άσχημα με τα δικαιώματα του παιδιού;

Στο forum

- Ολυμπία Αγαλιανού, Μέλος Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού, Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, ΕΚΠΑ
- Γκέλη Αρώνη, Προϊσταμένη της Μονάδας Ένταξης και Υποστήριξης Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου
- Ασκούνη Νέλλη, Καθηγήτρια στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία ΕΚΠΑ
- Γαβουνέλη Μαρία, Καθηγήτρια στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Ειδική Σύμβουλος ΕΛΙΑΜΕΠ.
- Δαμιανός Πέτρος, Διευθυντής του Σχολείου Φυλακών Ανηλίκων Αυλώνα
- Καραγιάννη Έλενα, Εκπαιδευτικός Εικαστικής Αγωγής, Συντονίστρια Εκπαίδευσης προσφύγων
- Καρακατσάνη Δέσποινα, Καθηγήτρια στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
- Κογιαννάκη Εύα, Νομικός, Προϊσταμένη Τμήματος Επιμελητών Ανηλίκων Αθηνών

Στο forum

- Κουφονικολάκου Θεώνη, Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Λαχανιώτη Λίνα, Κοινωνική Λειτουργός, Προϊσταμένη του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δήμου Αθηναίων
- Νικολαΐδης Γιώργος, Ψυχίατρος, Διευθυντής Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού
- Κωστής Παπαϊωάννου, εκπαιδευτικός, πρώην Γενικός Γραμματέας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Σιμόπουλος Γιώργος, Σύμβουλος εκπαίδευσης στο Γραφείο της UNICEF στην Ελλάδα
- Τσοβίλη Δώρα, Υπεύθυνη Παιδικής Προστασίας, Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες
- Φράγκος Βασίλης, Νομικός Σύμβουλος, Εθνικός Μηχανισμός Επείγουσας Ανταπόκρισης, Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου
- Χριστόπουλος Δημήτρης, Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Ιστορίας, Κοσμήτορας της Σχολής Πολιτικών Επιστημών του Παντείου Πανεπιστημίου
- Ψυχάρης Φώτης, Εκπαιδευτικός, 54ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών

Θέλω να μιλήσω για τα συναισθήματά
μου.

Δεν θέλω να αγνοείται

Γιατί δεν μας ακούτε;

Θέλω να μιλάω...

Νιώθω ότι πρέπει να
ποιήσουμε τη γνώμη μας

